

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การติดตามการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ผู้วิจัยได้ศึกษาจาก
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

2.1 ระบบการบริหารการประถมศึกษาในปัจจุบัน

2.2 ความเป็นมาของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

2.3 ความหมายของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

2.4 ความสำคัญของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

2.5 หลักสำคัญในการบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

2.6 การบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยระเบียบของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2534

2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ระบบการบริหารการประถมศึกษาในปัจจุบัน

ระบบบริหารการประถมศึกษาในปัจจุบัน แตกต่างจากหน่วยราชการอื่นๆ
และแตกต่างจากระบบบริหารการประถมศึกษาในอดีต ข้อแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจน
ได้แก่ การกำหนดอำนาจในการวินิจฉัยสั่งการแต่เดิมในส่วนกลางจะเป็นอำนาจ
ของอธิบดี ในระดับจังหวัดเป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือปลัดจังหวัด
หรือศึกษาธิการจังหวัดหรือหัวหน้าส่วนการศึกษาแล้วแต่กรณี ส่วนในระดับอำเภอ
จะเป็นอำนาจของนายอำเภอ หรือศึกษาธิการอำเภอ หรือหัวหน้าหมวดการ
ศึกษาอำเภอ แต่ในระดับปัจจุบันอำนาจดังกล่าวเป็นอำนาจของคณะกรรมการการ

ประถมศึกษาแห่งชาติ ในระดับจังหวัดเป็นอำนาจของคณะกรรมการการประถมศึกษา
 จังหวัด ในระดับอำเภอ และกิ่งอำเภอเป็นอำนาจของคณะกรรมการ
 การประถมศึกษาอำเภอ และกิ่งอำเภอ และในระดับกลุ่มโรงเรียนเป็นอำนาจ
 ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
 แห่งชาติ 2526 : 10)

ระบบบริหารการประถมศึกษาในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการ
 การการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นการบริหารโดยคณะกรรมการนั้น แบ่งออก
 เป็น 4 ระดับ คือ

(1) ระดับชาติ การบริหารการประถมศึกษาในระดับชาติได้รวมหน่วย
 งานที่รับผิดชอบในการจัดการประถมศึกษาเข้าด้วยกัน แล้วจัดตั้งเป็นสำนักงานที่มี
 ฐานะเป็นกรมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เรียกว่า สำนักงานคณะกรรมการ
 การประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการการประถม
 ศึกษาแห่งชาติ เป็นผู้บังคับบัญชาควบคุมดูแลทั่วไป ซึ่งราชการของสำนักงาน
 คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

(2) ระดับจังหวัด การบริหารการประถมศึกษาในระดับจังหวัด มีสำนัก
 งานการประถมศึกษาจังหวัดเป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดการประถมศึกษาใน
 เขตจังหวัด ตามนโยบายและมาตรฐานที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 กำหนด มีคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นกรรมการบริหาร และผู้
 อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชา ควบคุมดูแลทั่วไป ซึ่ง
 ราชการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และรับผิดชอบในการปฏิบัติ
 ราชการขึ้นตรงต่อเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

(3) ระดับอำเภอหรือกิ่งอำเภอ การบริหารการประถมศึกษาอำเภอหรือ
 กิ่งอำเภอ มีสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอเป็นหน่วยงานบริหาร
 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด มีคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ
 หรือกิ่งอำเภอเป็นผู้ช่วยเหลือประสานงาน และมีหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

หรือกิ่งอำเภอ เป็นผู้บังคับบัญชาดูแลควบคุมโดยทั่วไป ซึ่งราชการของสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัด

(4) ระดับกลุ่มโรงเรียน ในอำเภอหนึ่งให้โรงเรียนประถมศึกษา ตั้งแต่ 7-10 โรงเรียน รวมกันเข้าเป็นกลุ่มโรงเรียน จำนวนโรงเรียนจะมากหรือน้อยกว่านี้ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด มีคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน เป็นกรรมการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาบุคลากรภายในกลุ่ม ตลอดจนกำหนดโรงเรียนเป็นที่ทำการกลุ่ม มีผู้บริหารสถานศึกษากับข้าราชการ ครูซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากครูในกลุ่มเป็นกรรมการ และมีผู้บริหารโรงเรียน ภายในกลุ่มคนหนึ่งเป็นประธานกลุ่มโรงเรียน

กลุ่มโรงเรียนเป็นการบริหารระดับหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็น ฝ่ายที่จะนำแนวนโยบายทั้งหมดไปปฏิบัติ และมีความสำคัญต่อการบริหารงานของ โรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากกลุ่มโรงเรียนมีบทบาทในการ สนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของโรงเรียน

2.2 ความเป็นมาของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

กลุ่มโรงเรียนเป็นกลไกอันหนึ่ง ในการบริหารการศึกษา เกิดขึ้นครั้งแรกระหว่างปี พ.ศ. 2496-2497 ณ ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และได้แพร่ออกไปสู่โรงเรียนประถมศึกษาทั่วราชอาณาจักร (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร 2522 : 5) แต่อย่างไรก็ตามในเอกสาร ส่วนใหญ่จะถือว่า กลุ่มโรงเรียนระดับประถมศึกษาเริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2502 โดยกรมสามัญศึกษา ซึ่งรับผิดชอบการประถมศึกษาในขณะนั้นได้ปรับปรุงแนวการบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา และเทศบาลเสียใหม่ โดยจัดแบ่งโรงเรียนออกเป็นกลุ่มเพื่อทำหน้าที่บริหารกิจการของกลุ่ม และร่วมกันปรับปรุง กิจการด้านวิชาการ ในปัจจุบัน กลุ่มโรงเรียนมีทั้งในระดับประถมศึกษา และ

ระดับมัธยมศึกษา สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดเป็นกลุ่มอยู่นั้น นอกจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดต่างๆ แล้วยังมีโรงเรียนสังกัดอื่น เช่น กรุงเทพมหานคร เทศบาลบางแห่ง เป็นต้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2526 : 341)

2.3 ความหมายของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

ได้มีผู้ให้ความหมายของกลุ่มโรงเรียนไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

ระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ได้กล่าวถึงกลุ่มโรงเรียนว่า กลุ่มโรงเรียนเป็นวิธีการอย่างหนึ่งของระบบบริหารการศึกษาที่มุ่งอำนวยความสะดวก ทางด้านพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ การนำกลุ่มโรงเรียนได้ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มนั้นจะเป็นการฝึกกำลังในการทำงาน และเกิดภาวะสร้างสรรค์ขึ้นในกลุ่มโรงเรียน ทั้งเป็นการประหยัดและได้ผลรวดเร็ว กว่า วิธีการตามลำพัง (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร 2522 : 7)

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2521 : 4) ได้กล่าวไว้ในเอกสารคู่มือการบริหารกลุ่มโรงเรียนว่า "กลุ่มโรงเรียนเป็นสหกรณ์ทางความคิดอันที่จะรวบรวม สรรพกำลังที่อยู่ในโรงเรียนให้เป็นกลุ่มก้อน"

สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ (ม.ป.บ. : 2) ได้ให้ความหมายของกลุ่มโรงเรียนตามสภาพที่ดำเนินการอยู่จริงว่า "กลุ่มโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนหลายโรงที่รวมกันตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยมีการจัดแนวทางหรือระเบียบเกี่ยวกับโครงสร้างหน้าที่ และวิธีดำเนินการเพื่อให้กลุ่มสามารถดำเนินการกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้"

สุดสวาท พลานันทกุลธร (2525 : 45) ได้กล่าวว่า "กลุ่มโรงเรียนเป็นการรวมตัวของโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกัน มุ่งระดมสรรพกำลังในการพัฒนาการเรียนการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพ และมาตรฐาน

ทัดเทียมกัน ทั้งยังเป็นการประหยัดเวลา และงบประมาณอีกด้วย"

จากความหมายของคำว่า กลุ่มโรงเรียนในทัศนะของบุคคลต่างๆ ดังกล่าวมาแล้ว ซึ่งอาจจะสรุปได้ว่า กลุ่มโรงเรียนหมายถึงการรวมโรงเรียนหลายโรงเข้าด้วยกันตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีมุ่งที่จะให้มีการร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนและส่งเสริมกันในทุกทางกำลังงาน และความคิด เพื่อปรับปรุงส่งเสริมการบริหารของโรงเรียนภายในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.4 ความสำคัญของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกลุ่มโรงเรียนว่าก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านวิชาการบริหาร บริการ และด้านอื่นๆ สำนักงานคณะกรรมการได้ใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นหน่วยบริหารที่ใกล้ชิด กับโรงเรียนมากที่สุด และมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาโรงเรียนในกลุ่ม สำนานจิตร์ สุกนธทรัพย์ (ม.บ.บ. : 2-3) ได้สรุปความสำคัญของกลุ่มโรงเรียนไว้ดังนี้

(1) การจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน ทำให้มีการวางแผนการบริหารโรงเรียนร่วมกันซึ่งจะทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนในกิจกรรม เป็นการแบ่งแรงกันทำงาน

(2) การจัดกลุ่มโรงเรียน ช่วยให้โรงเรียนในกลุ่มได้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เนื่องจากทรัพยากรทางการศึกษามีจำกัด การที่รัฐหรือท้องถิ่นจะให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนตามมาตรฐานที่ควรจะเป็นให้ทั่วถึงทุกโรงเรียนเป็นไปได้ จึงจำเป็นต้องจัดหาอุปกรณ์ไว้ประจำกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้หมุนเวียนใช้ร่วมกันเพื่อประหยัด และช่วยให้โรงเรียนเล็กมีความสามารถใช้ทรัพยากรได้กว้างขวางขึ้น

(3) การจัดกลุ่มโรงเรียนช่วยให้การพัฒนาบุคลากรทำได้กว้างขวาง และมีโอกาสทำให้เกิด ความเสมอภาคในการพัฒนาได้มากกว่าต่างคนต่างทำ

(4) การจัดกลุ่มโรงเรียนทำให้การแก้ปัญหาของโรงเรียนในกลุ่ม เป็นไปโดยรวดเร็ว และมีความเป็นไปได้สูง

(5) การจัดกลุ่มโรงเรียนทำให้เกิดเจตคติที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม กล่าวคือ เจตคติที่พึ่งตนเองฝึกช่วยเหลือกันเองในกลุ่มเล็ก ๆ ของตนเองแทนการรอให้ผู้อื่นมาแก้ปัญหาให้

(6) การจัดกลุ่มโรงเรียนช่วยทำให้เกิดหน่วยบริหาร ระหว่างโรงเรียนกับอำเภอ ซึ่งจะช่วยให้กลุ่มโรงเรียนสามารถควบคุมดูแลและสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียนในกลุ่มได้อย่างทั่วถึง และสม่ำเสมอเป็นการลดภาวะการควบคุมดูแลของอำเภอ

ประกอบ คุชารักษ์ และอำพน ศรีอุทัย (2529 : 26-27) ให้ความสำคัญของกลุ่มโรงเรียนว่า เป็นการบริหารโดยองค์คณะบุคคลซึ่งเป็นสิ่งที่เชื่อได้ว่าจะสามารถสร้างประสิทธิภาพการทำงาน ได้ดีเพราะเป็นการระดมความรู้ ความคิด ตลอดจนนำประสบการณ์ของบุคคลหลาย ๆ คนมาใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาอันจะทำให้ลดการผิดพลาด และทำให้เกิดพลังขึ้นในตัวเอง นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความร่วมมือ และประสานงานที่ดีในการปฏิบัติงาน ตลอดจนสามารถที่จะป้องกันความล่าช้าซึ่งจะพึงมีได้

จึงกล่าวได้ว่า กลุ่มโรงเรียนเป็นองค์กรที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าองค์กรในระดับอื่นๆ เพราะสามารถถ่ายทอดทรัพยากรที่มีอยู่แล้ว จากโรงเรียนภายในกลุ่มไปช่วยเหลือระบบกลุ่มโรงเรียน จะช่วยอำนวยความสะดวกในเรื่องการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในการพัฒนาการบริหารและการจัดการรวมทั้งการเรียนการสอน ระหว่างโรงเรียนต่างๆ ภายในกลุ่มได้เป็นอย่างดี

2.5 หลักสำคัญในการบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

การบริหารกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาเป็นการบริหารงานโดยองค์คณะบุคคลในรูปคณะกรรมการ ซึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา" สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527: คำนำ) ได้กำหนดหลักการที่สำคัญในการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนไว้ 3 ประการ คือ

(1) ร่วมกันรับผิดชอบและดำเนินงานในลักษณะมีการยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันตามหลักประชาธิปไตย

(2) การจัดทำแผนบริหารและโครงการ มีใช้จัดทำขึ้นเพื่อเสนอของบประมาณเพิ่มขึ้น แต่เป็นการจัดทำเพื่อหาแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนโดยคำนึงถึงสภาพปัญหาความต้องการและทรัพยากรเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบันให้ถูกนำมาใช้ในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

(3) ปริมาณและคุณภาพของงาน ในการนำมาพิจารณาจัดทำแผนบริหารกลุ่มโรงเรียน ควรเหมาะสมกับทรัพยากร และความเป็นไปได้ของแผนตลอดจนความพร้อมและความสามารถของบุคลากรในกลุ่มโรงเรียน เพราะความสำเร็จของแผนอยู่ที่การสามารถปฏิบัติตามแผนได้

การบริหารกลุ่มโรงเรียนแต่ละกลุ่มมิได้หมายความว่า คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบทุกเรื่องของทุกโรงเรียนแต่หมายถึงการสนับสนุนตามอำนาจและหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบ หรือที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอเท่านั้น ทั้งนี้เพราะทุกโรงเรียนมีผู้บริหารที่ต้องรับผิดชอบดูแลอยู่แล้ว

เพื่อให้การดำเนินงานบริหารกลุ่มโรงเรียนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 5) จึงได้กำหนดลักษณะงานของกลุ่มโรงเรียนไว้ 4 ประการ คือ

(1) เป็นงานที่แต่ละแห่งไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง เพราะมีปัญหาและอุปสรรคมาก หากดำเนินการงานนั้นจะไม่ใช่การประหยัดทรัพยากรและเวลา

(2) เป็นงานเร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายด้านคุณภาพการเรียนการสอน เช่น การแก้ปัญหาการขาดเรียน หรือการลดอัตราการซ้ำชั้นของนักเรียน

(3) เป็นงานที่เป็นปัญหาและเป็นความต้องการร่วมกันของโรงเรียนหรือโรงเรียนส่วนใหญ่ภายในกลุ่มเดียวกัน

(4) งานเร่งด่วนที่ต้องปฏิบัติ ปรับปรุง หรือพัฒนาตามนโยบายซึ่งเป็นงานเพิ่มเติมมาในกรณีพิเศษ

2.6 การบริหารงานกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษา ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2534

(1) วิธีการจัดกลุ่มโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดให้คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ รวมโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอ เข้าเป็นกลุ่มโรงเรียน โดยมีหลักเกณฑ์ คือ

1) กลุ่มโรงเรียนหนึ่งให้มีโรงเรียนไม่น้อยกว่า เจ็ดโรงเรียนแต่ไม่เกินสิบโรงเรียน

2) โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นใหม่อยู่ใน เขตกลุ่มโรงเรียนใด ให้จัดเข้ากลุ่มโรงเรียนนั้นๆ ถ้าโรงเรียนที่มีจำนวนโรงเรียนน้อยกว่าถ้ากลุ่มโรงเรียนดังกล่าวมีจำนวนโรงเรียนเท่ากัน ให้จัดเข้ากลุ่มโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า

3) ในกรณีที่จำเป็นต้องมีจำนวนโรงเรียนมาก หรือน้อยกว่าที่กำหนดต้องแสดงเหตุผล และความจำเป็นเสนอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดพิจารณาอนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

4) การจัดกลุ่มโรงเรียน จะแบ่งตามสภาพพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ทางการปกครองหรือความสะดวกทางคมนาคมในท้องถิ่นก็ได้ และให้เรียกชื่อของท้องถิ่นนั้น หรือกำหนดขึ้นใหม่ก็ได้

5) ให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนกำหนด โรงเรียนที่เหมาะสม
ภายในกลุ่มเป็นที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

(2) หน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน

ตามระเบียบฯ ข้อ 19 ได้ระบุหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียนในฐานะศูนย์
ประสานการดำเนินงาน และร่วมมือกันเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
ภายในกลุ่มไว้ 5 ประการนั้น สามารถแยกประเด็นตามลำดับเพื่อการปฏิบัติได้
ดังนี้

หน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน

- ส่งเสริม สนับสนุน ปฏิบัติโดยคณะกรรมการกลุ่ม
- ดำเนินการฯ พัฒนา ปฏิบัติหน้าที่โดยศูนย์วิชาการกลุ่มในความรับผิดชอบของ

(1) หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่ม

(2) ครูวิชาการประจำศูนย์

- ส่งเสริมสนับสนุน และการพัฒนางานวิชาการกลุ่มโรงเรียนอาจดำเนินการโดยการกำหนดไว้ใน นโยบายของแผนพัฒนา และ/หรือ แผนปฏิบัติของกลุ่ม
- การจัดสรร จัดหาทรัพยากร และอำนวยความสะดวกและการเสนอแนะ อาจกำหนดไว้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ (อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มฯ ข้อ 20 (5))

แนวทางการดำเนินงานตามหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน

หน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน	แนวปฏิบัติ
1. ส่งเสริมสนับสนุนและดำเนินการ พัฒนางานวิชาการในกลุ่ม ประสบการณ์ต่างๆ	- การพัฒนาทางวิชาการในกลุ่มโรงเรียน ในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการ สอนตามสภาพแวดล้อม ตรงตามหลักสูตร การวางแผนการปรับปรุงการเรียนการสอน, การจัดทำแผนการสอน, การจัด ทำกำหนดการสอน, การจัดสร้าง เครื่องมือ, การประเมินผลและวัดผล, การวิเคราะห์วิจัยตามกลุ่มประสบการณ์ หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษา ฯลฯ
2. การส่งเสริมสนับสนุน และ ดำเนินการพัฒนากระบวนการ เทคนิค และวิธีการจัดประส- บการณ์การเรียนการสอน	- การพัฒนากระบวนการ การใช้ทักษะ กระบวนการ 9 ประการ ประกอบด้วย ขั้นตระหนัก ขั้นคิด วิเคราะห์ ขั้นสร้าง ทางเลือก ขั้นตอนปฏิบัติ ขั้นปฏิบัติอย่าง ชื่นชม ขั้นประเมินระหว่างปฏิบัติ ขั้น ปรับปรุง และขั้นประเมินผลรวมในการ ปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการ ทำและใช้สื่อการเรียนการสอน การใช้ กระบวนการนิเทศภายใน การใช้ กระบวนการวัดผลในโรงเรียนเทคนิค

หน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน	แนวปฏิบัติ
3. ส่งเสริมสนับสนุน และดำเนิน การพัฒนาบุคลากร ด้านวิชาการ ทุกกลุ่มประสบการณ์	การใช้เทคนิคการเรียนการสอน การใช้เทคนิคการจัดทำสื่อ การเรียนการสอน การใช้เทคนิคการวัดผล วิธีจัด ประสบการณ์การเรียนการสอน การ บรรยาย การสาธิต การแบ่งกลุ่มการ ศึกษา การจัดทำรายงาน การจัดเกม การร้องเพลง การจัดนิทรรศการ การ ศึกษาออกสถานที่ การใช้สื่อผสม ฯลฯ - การดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้าน วิชาการทุกกลุ่มประสบการณ์ ผู้บริหาร โรงเรียน ครูวิชาการ ครูผู้สอน จะต้อง ได้รับการฝึกอบรมส่งเสริม และสนับสนุน ให้แสวงหาความรู้เกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ตาม หลักสูตร โดยการจัดทำเอกสารนิเทศ ทางไกล การประชุมเชิงปฏิบัติการ การ เข้ารับการฝึกอบรม การศึกษาหาความรู้ จากสื่อการเรียนการสอนทางวีดีโอ เทป วิทยุ หนังสือ ตำรา ให้เกิดทักษะ และ เกิดความชำนาญในกลุ่มประสบการณ์ที่ รับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนการสอน

หน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน	แนวปฏิบัติ
4. ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการให้มีการประสานงานการใช้ทรัพยากร คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ	- กลุ่มโรงเรียนทำหน้าที่ประสานงานกับโรงเรียนภายในกลุ่ม เรื่องการวางแผนการใช้ทรัพยากรเกี่ยวกับบุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ของโรงเรียนภายในกลุ่มร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในกลุ่มร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยโรงเรียนละโรงเรียน มีแผนงาน โครงการ และกลุ่มช่วยรวบรวม แผนงาน โครงการของโรงเรียน จัดทำเป็นแผนงานโครงการของกลุ่ม รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานนอกสังกัดที่เกี่ยวข้อง เช่น งานอนามัยโรงเรียน งานเกี่ยวกับชุมชน ฯลฯ
5. ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน	- กลุ่มโรงเรียนทำการประเมิน และรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนและโครงการ ตลอดจนกิจกรรมที่กลุ่มได้จัดทำงานร่วมกันเพื่อเก็บเป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงพัฒนากลุ่ม ประสพการณ์ต่างๆ ให้เกิดคุณภาพเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามเป้าหมายในแต่ละปี

หน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน	แนวปฏิบัติ
	ที่ดำเนินการแจ้งให้ทุกโรงเรียนในกลุ่มได้รับทราบ เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในกลุ่ม แล้วรายงานให้ สบอ./ก. ใช้เป็นข้อมูลในการจัดการประชุมศึกษา ปีละ 1 ครั้ง เป็นอย่างน้อย

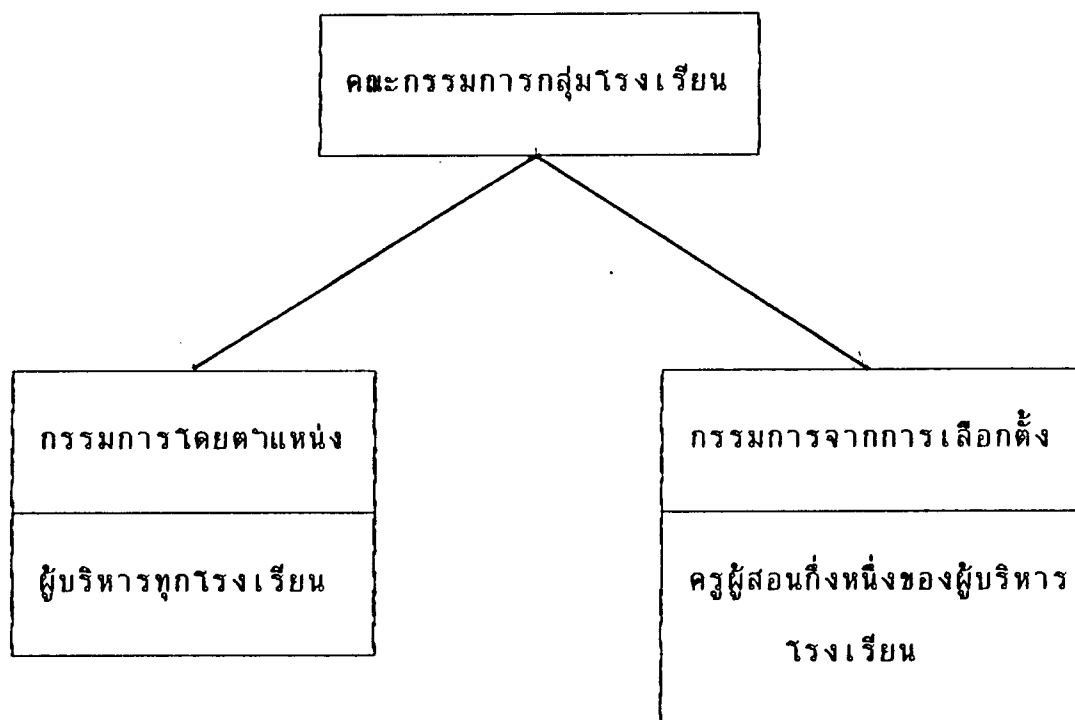
(3) องค์คณะบุคคลในคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนและหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน

คณะกรรมการกลุ่ม แบ่งออกเป็น 2 ประเภทตามระเบียบฯ ข้อ 10 ดังนี้

คือ

- 1) กรรมการโดยตำแหน่ง
- 2) กรรมการจากการเลือกตั้ง

ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1 ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 องค์คณะบุคคลในคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน

องค์คณะบุคคลในคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนนอกจากกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการจากการเลือกตั้งแล้วยังมีประธานกลุ่ม และรองประธานอยู่ในองค์คณะบุคคลดังกล่าวด้วย คือ

ประธานกลุ่ม ได้แก่ กรรมการโดยตำแหน่งคนใดคนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการกลุ่มเป็นผู้เลือก

รองประธานกลุ่ม ได้แก่ กรรมการโดยตำแหน่งคนใดคนหนึ่ง ซึ่งคณะกรรมการกลุ่มเป็นผู้เลือก 2 กรณี คือ

(1) ในกรณีที่ผู้บริหารโรงเรียนที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เป็นประธานกลุ่ม คณะกรรมการกลุ่มเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่ง เป็นรองประธาน

(2) ในกรณีที่ผู้บริหารโรงเรียนที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่ได้เป็นประธานกลุ่ม ให้เป็นรองประธานโดยตำแหน่ง

วาระการดำรงตำแหน่ง ของประธานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่ม

ประธานกลุ่มและกรรมการกลุ่มที่ได้รับเลือกตั้ง มีวาระอยู่ในตำแหน่ง ดังนี้คือ

(1) ประธานกลุ่มและกรรมการกลุ่มที่ได้รับเลือกตั้ง มีวาระอยู่ในตำแหน่ง คราวละ 4 ปี การศึกษา และเมื่อพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว อาจได้รับเลือก หรือเลือกตั้งที่วาระก็ได้ (ระเบียบข้อ 10)

(2) ประธานกลุ่มและกรรมการกลุ่มที่ได้รับเลือกตั้งว่างลงก่อนถึงคราว ออกตามวาระประธานกลุ่มและกรรมการกลุ่มที่ได้รับการเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่ง เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน (ระเบียบข้อ 17)

(3) กรณีกิ่งอำเภอที่ตั้งขึ้นใหม่ให้หมายความถึงอำเภอที่ตั้งขึ้นใหม่โดยมิได้ ตั้งเป็นกิ่งอำเภอมาก่อนด้วย และกรรมการกลุ่มที่ได้รับเลือกตั้งในกิ่งอำเภอ / อำเภอที่ตั้งขึ้นใหม่นี้ อยู่ในตำแหน่งตามวาระเท่ากับระยะเวลาที่เหลืออยู่ตาม วาระปกติ ในข้อ 12 วรรคสอง

การพ้นจากตำแหน่งของประธานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่ม

การพ้นจากตำแหน่งของประธานกลุ่มและกรรมการกลุ่มที่ได้รับเลือกตั้ง มีดังนี้คือ

(1) ประธานกลุ่มและกรรมการกลุ่มที่ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งครบ วาระสี่ปีการศึกษา (ระเบียบข้อ 10)

(2) กรรมการกลุ่มที่มาจากการเลือกตั้งในโรงเรียนที่แยกออกจากกลุ่ม โรงเรียนใด ให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการกลุ่มโรงเรียนนั้น

(3) กรรมการกลุ่มที่มาจากการเลือกตั้งคนใด ย้ายไปดำรงตำแหน่งใน โรงเรียนภายในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งมีกรรมการจากการเลือกตั้งอยู่แล้ว ให้พ้นจาก ตำแหน่ง

(4) กรรมการกลุ่มที่มาจากการเลือกตั้งในโรงเรียนที่ถูกยุบรวมกับโรงเรียนอื่น ซึ่งกรรมการจากการเลือกตั้งอยู่แล้ว ให้พ้นจากตำแหน่ง

(5) กรณีที่จำนวนโรงเรียนภายในกลุ่มลดลง และทำให้จำนวนกรรมการกลุ่มจากการเลือกตั้ง เกินกว่าข้อกำหนดในระเบียบฯ ข้อ 10 ให้ผู้ที่ได้คะแนนต่ำสุดพ้นจากตำแหน่งตามลำดับ ถ้าคะแนนเท่ากันให้ใช้วิธีจับฉลาก

นอกจากพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้ว ประธานกลุ่มและกรรมการกลุ่มยังพ้นจากตำแหน่งตามระเบียบข้อ 16 เมื่อ

(1) ตาย

(2) พ้นจากการเป็นข้าราชการครู

(3) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 13

(4) ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่นอกกลุ่มโรงเรียนหรือลาศึกษาต่อเป็นเวลานานเกิน 90 วัน

ประธานกลุ่มและกรรมการกลุ่มที่ได้รับเลือกตั้ง นอกจากพ้นตำแหน่งตาม (1)-(4) แล้วอาจพ้นจากตำแหน่งได้โดยการลาออก

การพ้นจากตำแหน่งโดยการลาออก ให้มีผลตั้งแต่วันที่ระบุไว้ในใบลา หากมิได้ระบุไว้ให้ถือตั้งแต่วันที่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอรับทราบ

4) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ตามระเบียบของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2534

(1) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานและโครงการของกลุ่มโรงเรียน

(2) กำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันของโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียน

(3) กำหนดแนวทางเพื่อประสานการดำเนินงานด้านวิชาการและการจัดกิจกรรมอื่นๆ ของโรงเรียนในกลุ่มและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(4) ให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนตามแผนงานโครงการของกลุ่มโรงเรียน และตามแนวปฏิบัติอื่นๆ ที่คณะกรรมการกลุ่มกำหนด

(5) กำหนดหลักเกณฑ์หรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานในหน้าที่โดยไม่ขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์ ระเบียบ และกฎหมายอื่นๆ

(6) พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานในการพัฒนาการเรียนการสอนของกลุ่มโรงเรียนตามความจำเป็น

(7) ประเมินและรายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนต่อหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ

(8) ปฏิบัติงานด้านอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ให้ประธานกลุ่มมีหน้าที่รับผิดชอบดูแล การดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2534 : 36)

5) ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2534

กลุ่มโรงเรียนต้องจัดให้มีศูนย์วิชาการกลุ่มตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ใช้สถานที่ของโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่หรือโรงเรียนที่มีอาคารสถานที่เพียงพอ

(2) ตั้งอยู่กลางกลุ่มโรงเรียนซึ่งสามารถเดินทางติดต่อกันระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่มได้สะดวก

(3) กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตาม (1) และ (2) ได้ให้คณะกรรมการกลุ่มพิจารณาตามที่เห็นสมควรโดยเอกฉันท์

ห้ามยืมออก

หน้าที่ของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

- (1) ปฏิบัติงานธุรการของกลุ่มโรงเรียน
- (2) จัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนเสนอต่อคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน
- (3) เสนอแนวทางการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันของโรงเรียนภายในกลุ่ม
- (4) เสนอแนวทางเพื่อประสานการดำเนินงานด้านวิชาการ และกิจการอื่นๆ ของโรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (5) ปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน
- (6) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนเสนอต่อคณะกรรมการกลุ่ม

- (7) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมาย

ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มเป็นหัวหน้าศูนย์โดยตำแหน่ง และเสนอหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอแต่งตั้งครูผู้สอนในโรงเรียนนั้นที่มีความเหมาะสม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกลุ่มไม่น้อยกว่าสองคน เป็นครูวิชาการประจำศูนย์ และเลือก 1 ใน 2 คนนั้น เป็นเลขานุการของศูนย์วิชาการกลุ่มและอีก 1 คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน มีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ครูวิชาการประจำศูนย์ มีหน้าที่ปฏิบัติการสอนและปฏิบัติงานตามหน้าที่และภาระกิจของศูนย์วิชาการกลุ่ม

ครูวิชาการกลุ่ม คณะกรรมการกลุ่มสรรหาครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถทางการสอนเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นที่ยอมรับเสนอหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเพื่อแต่งตั้งเป็นครูวิชาการกลุ่ม ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าหกคน โดยแยกตามกลุ่มประสบการณ์ กลุ่มละหนึ่งคน ยกเว้นกลุ่มทักษะ ให้มีครูวิชาการกลุ่มทักษะ

ภาษาไทยหนึ่งคน และกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์หนึ่งคน

ครูวิชาการกลุ่มมีหน้าที่ปฏิบัติการสอนและพัฒนาการสอนในกลุ่มประสบการณ์ที่ตนรับผิดชอบ และมีหน้าที่ปฏิบัติงานด้านอื่นๆ ดังนี้

- (1) ร่วมปฏิบัติงานวางแผนการเรียนการสอนของกลุ่มโรงเรียน
- (2) ให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการกลุ่มในการพิจารณาแนวทางพัฒนาทางวิชาการ
- (3) เป็นวิทยากรด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียน
- (4) ปฏิบัติงานวิชาการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมาย

2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนตามระเบียบฯ พ.ศ. 2534 ยังไม่มีโดยตรงแต่พอจะสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของกลุ่มโรงเรียนในด้านอื่นๆ ดังนี้ คือ

สุวิทย์ มูลคำ (2528 : 184-197) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มโรงเรียนได้ปฏิบัติงานต่างๆ ดังที่กล่าวแล้วในระดับน้อยทุกด้าน และเห็นว่าควรปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน และพบว่าปัญหาที่สำคัญคือบุคลากรให้ความร่วมมือน้อย ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่บุคลากรมีภารกิจมาก และปัญหาทางงบประมาณไม่เพียงพอ ซึ่งได้รับจัดสรรน้อยเกินไป

ไพบุลย์ วิชาลัย (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพะเยาพบว่า กลุ่มโรงเรียนมีบทบาทในการบริหารงานด้านบุคลากร ธุรการ การเงิน กิจการนักเรียน ความสัมพันธ์กับอาคารสถานที่และงานวิชาการลดหลั่น เป็นลำดับ และพบว่ามีปัญหาในการบริหารงานบุคลากร ความสัมพันธ์กับชุมชน ธุรการ การเงิน กิจการนักเรียน วิชาการ และอาคารสถานที่ตามลำดับ

สมชาย ปิ่นสุข (2526) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน และครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 1 พบว่า บุคคลทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่า กลุ่มโรงเรียนปฏิบัติงานด้านวิชาการน้อย และมีความต้องการปฏิบัติงานด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก

อดุลย์ศักดิ์ วงศ์โกมลเชษฐ์ (2525) ได้ศึกษาความคิดเห็น และความคาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา และครูเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 8 พบว่า บุคคลทั้งสองกลุ่มนี้มีความคาดหวัง คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนควรปฏิบัติหน้าที่ในระดับมากทุกหน้าที่ และในการปฏิบัติจริงนั้นส่วนใหญ่ เห็นว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีการปฏิบัติจริง น้อยเกือบทุกบทบาท ยกเว้นในเรื่องการเสนอแนะ การพิจารณาความดี ความชอบ ประจำปีของข้าราชการครูในระดับกลุ่มโรงเรียน และการสำรวจเด็กที่จะเข้าเรียน

สมภาร วงษ์สกุล (2529) ได้ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า

(1) ครูวิชาการกลุ่ม มีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียน และหลักสูตรการเรียนการสอน ร้อยละ 61.00 และ 54.83 ตามลำดับ

(2) ครูวิชาการกลุ่มปฏิบัติงานตามบทบาทและหน้าที่อยู่ใน "ระดับน้อย"

(3) เกี่ยวกับคุณลักษณะ และบทบาทของครูวิชาการกลุ่มแต่ "เห็นด้วยในระดับน้อย" ที่ไม่กำหนดวาระการปฏิบัติหน้าที่ คุณวุฒิขั้นต่ำ การเลือกครูวิชาการกลุ่ม โดยคณะกรรมการกลุ่ม

การที่ครูวิชาการกลุ่มเป็นกรรมการกลุ่มด้วย และเสนอแนะว่าครูวิชาการกลุ่มควรมีวาระการปฏิบัติหน้าที่ 2-4 ปี

(4) ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่ม คือ การมีชั่วโมงสอนประจำมาก และการออกปฏิบัติงานให้กลุ่ม มีผลกระทบต่อการเรียน

ของนักเรียนจึงควรลดชั่วโมงสอน หรือไม่ต้องให้มีชั่วโมงสอน

บุญฤทธิ์ เพ็ชรวิศิษฐ์ (2529) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานของคณะกรรมการกลุ่ม โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า

(1) การปฏิบัติงานตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ความคิดเห็นของประธานกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่มที่เป็นครูผู้สอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

(2) ปัญหาในการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

(3) ประธานกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียนสูงกว่าคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนอื่นๆ

(4) การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับดี

(5) ทศนคติของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและศึกษานิเทศก์อำเภอเห็นด้วยมากที่สุด ในการจัดตั้งที่ทำการกลุ่มแยกเป็นสัดส่วนแน่นอน

สมศักดิ์ ผดุงจิตร (2530) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพและการปฏิบัติงานของประธานกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า

(1) ประธานกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และมีความเต็มใจและพร้อมที่จะเป็นประธานกรรมการกลุ่มโรงเรียนในระดับมาก

(2) ประธานกรรมการกลุ่มโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียนเฉลี่ยร้อยละ 68.20

(3) ประธานกรรมการกลุ่มโรงเรียนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่อยู่ในระดับมาก

(4) กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าประธานกรรมการกลุ่มโรงเรียนประพฤติปฏิบัติ
ในด้านการครองตน การครองคน และการครองงานอยู่ในระดับมาก

อุทัย ครุธทะกะ (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่สำคัญในการดำเนินการของกลุ่มโรงเรียน ได้แก่ กลุ่ม
ขาดอำนาจในการดำเนินงาน ขาดงบประมาณ ไม่มีอาคารสำนักงานกลุ่ม และ
ขาดวัสดุอุปกรณ์ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่ากลุ่มโรงเรียนมีความต้องการให้
บุคลากรกลุ่มโรงเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานมากขึ้น

อานวย บุญศรี (2532) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพการปฏิบัติงาน ปัญหา
ความต้องการและความพึงพอใจในงานของหัวหน้าสำนักงาน และครูวิชาการ
สำนักงานกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร ผลการ
วิจัยพบว่า

หัวหน้าสำนักงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงาน
ในระดับ "มาก" ได้แก่ เรื่องดังต่อไปนี้

- 1) การขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทและแนวปฏิบัติ
- 2) การไม่ได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ
- 3) ครูภายในกลุ่มไม่ให้ความสำคัญ
- 4) การขาดความรู้สึกรับประกันในการปฏิบัติงาน
- 5) ปริมาณงานมีมาก ไม่สมดุลกับบุคลากร

ส่วนสิ่งที่เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงานในระดับ "น้อย" ได้แก่ เรื่องดังต่อไปนี้

- 1) ไม่สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ เพราะต้องไปช่วยงาน
- 2) งานที่ปฏิบัติไม่ตรงกับความรู้
- 3) บุคลากรประจำสำนักงานไม่มีความกระตือรือร้น

ครูวิชาการสำนักงาน มีความคิดเห็นว่า การที่ครูภายในกลุ่มไม่ค่อยมี
ความกระตือรือร้นในการให้บริการจากสำนักงานกลุ่ม และการขาดยานพาหนะ

ในการนำเสนอ หนังสือและบริการอื่นๆ ไปให้บริการแก่โรงเรียนภายในกลุ่ม เป็น
ปัญหาต่อการปฏิบัติงานในระดับ "มากที่สุด"

กวนาท มุลเขียน (2536) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการ
ดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
เพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินงาน
ในระดับ "มาก" ในด้านงบประมาณ ได้แก่

(1) ศูนย์วิชาการกลุ่มไม่มีงบประมาณส่วนอื่นๆ มาใช้เพื่อดำเนินงาน นอก
เหนืองบประมาณจากทางราชการ

(2) งบประมาณในการซ่อมแซมครุภัณฑ์ในปีที่ผ่านมาไม่เพียงพอกับวัสดุ
ครุภัณฑ์ที่ชำรุดอยู่

(3) งบประมาณที่ได้รับจัดสรร เพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ
มีจำนวนน้อยมาก

นพดล อินปา (2536) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการบริหาร
งานกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง
ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนยังประสบปัญหา ดังนี้

(1) การให้ความร่วมมือของโรงเรียน และบุคลากรภายในกลุ่มโรงเรียน
ในการประสานการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มโรงเรียนที่จะส่งผลไปเพื่อ
พัฒนาคุณภาพการศึกษา

(2) การที่ระเบียบกำหนดให้ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน
คือ ครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ทำให้หาคนมา
ทำหน้าที่ได้ยากขึ้น และผลการปฏิบัติงานก็ด้อยคุณภาพ เนื่องจากต้องทำหน้าที่ทั้ง
สอนและปฏิบัติหน้าที่ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนไปพร้อมกัน

(3) การบริหารงานธุรการของกลุ่มโรงเรียนจะมีปัญหามาก เนื่องจาก
ประธานกลุ่มไม่ใช่ผู้บริหารโรงเรียนที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่ม การสั่งการใดๆ ให้
เลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการ กลุ่มปฏิบัติจะต้องผ่านหัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่ม

ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่ม ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในลักษณะการประสานงาน และตัวผู้ปฏิบัติงานคือเลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการกลุ่มก็ไม่ทราบว่าจะทำหน้าที่อะไร เวลาใด เพราะเป็นทั้งเลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการกลุ่มไปพร้อมกับเป็นครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

ด้านปัจจัยเบื้องต้นในการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียน พบว่ากลุ่มโรงเรียนได้ใช้ปัจจัยในการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียน ตามที่ได้จัดสรรจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แต่กลุ่มโรงเรียนก็ยังจำเป็นต้องหาปัจจัยทางด้านงบประมาณ วัสดุ และครุภัณฑ์จากแหล่งภายนอกมาสนับสนุน จึงจะทำให้ทำงานของกลุ่มโรงเรียนประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บัณฑิตย์ มณีพันธุ์ (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า

(1) คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษามีปัญหาด้านแผนงาน และโครงการของกลุ่มโรงเรียนอยู่ในระดับ "ปานกลาง" กิจกรรมที่มีปัญหาอยู่ในระดับ "มาก" ได้แก่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานตามแผนงาน และโครงการของกลุ่มโรงเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการ การเพราะขาดงบประมาณ และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาวางแผนและโครงการของกลุ่มโรงเรียน

(2) ด้านการพัฒนางานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับ "ปานกลาง" กิจกรรมที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การให้ความรู้และการเพิ่มพูนทักษะในการใช้สื่อการสอนแก่ครูภายในกลุ่มยังมีน้อย และปัญหาการบริการห้องสมุดและศูนย์วิชาการแก่บุคลากร และปัญหาการมีหนังสือไม่ครบทุกวิชา

(3) ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของข้าราชการครู และลูกจ้างประจำภายในกลุ่มโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

(4) ด้านการจัดสรรงบประมาณประจำปีของกลุ่มโรงเรียน มีปัญหาระดับ "ปานกลาง" และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของ คณะกรรมการกลุ่มโดย ตาแหน่งกับกรรมการจากการเลือกตั้ง เกี่ยวกับปัญหาทั้งสี่ด้าน คือ ด้านแผนงาน และโครงการของกลุ่มโรงเรียน ด้านพัฒนางานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน ด้าน การรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของราชการครู และลูกจ้างประจำภายใน กลุ่มโรงเรียน และด้านการจัดสรรงบประมาณประจำปีของกลุ่มโรงเรียน พบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05